

De Haspengouw (20 april 2013)

GILBERT HEIJNEN

Wederom werd ik als gids gevraagd, deze keer om jullie te begeleiden naar de Haspengouw. Dit is een landstreek die zich uitstrekt over de Belgische provincies Limburg, Luik, Namen, Vlaams-Brabant en Waals-Brabant. Het wordt gekenmerkt door een glooiend landschap van zeer vruchtbare gronden, die gebruikt worden voor landbouw en vee-
 teelt. De Haspengouw was een Frankische gouw – zijnde een territoriaal onderdeel van een Gallo-Romeins of Germaans stam-
 gebied, meestal met eigen gewoonten en kenmerken, en bestuurd door een zogenaamde *gouwgraaf*. Het komt overeen met de nu nog bestaande naam voor de landstreek Haspengouw.

Vanuit Schin op Geul vertrokken we met een volle bus richting Tongeren, Borgloon en St. Truiden. Na langere tijd liet de zon zich eindelijk zien; toch bleek er een schrale noordenwind te staan.

We reden richting Visé over de Maas om vervolgens over de steile Halembaye te gaan, met zijn krijtformaties van 60 miljoen jaar geleden. Via Zichen-Zussen-Bolder, waar een aantal jaren geleden door een aardverzakking een heel voetbalveld in de bodem is verdwenen, kwamen we in Tongeren.

De streek rond Tongeren werd ten tijde van de Romeinen bewoond door de Eburonen. Deze stam werd door Julius Caesar – als wraak op Ambiorix – bijna volledig uitgeroeid. Het vrijgekomen gebied werd, met de steun van de Romeinen, ingenomen door de Germaanse Tungri. Nadat men er eerst een legerkamp vestigde, werd hier naderhand door hen een stad gesticht, die zij de naam *Atuatuca Tungrorum* gaven; naderhand werd dit verbasterd

tot Tongeren. De stad ontwikkelde zich tot een bloeiende Gallo-Romeinse nederzetting en is daarmee de oudste stad van België.

We vervolgden onze weg via het gehucht Rutten en kwamen op de Haspengouwroute 1, die zich met name kenmerkt door haar vierkanthoeven en kasteelboerderijen. De route van Tongeren naar Borgloon brengt ons midden in de fruitstreek. In deze streek werd enkele jaren geleden de dramaserie “Katarakt” opgenomen; hierin stond een fruitteler met zijn dagelijkse beslommeringen centraal.

Borgloon – ook wel genoemd Loon of Looz – betekent letterlijk “*burcht op een beboste heuvel*” en de plaats (weliswaar in andere schrijfvarianten) wordt voor het eerst in 1078 in teksten genoemd. Die betreffende heuvel verheft zich 30 meter boven de omgeving en werd daarom door de graven van Loon uitgekozen om er hun burcht en residentie te bouwen. Vanwege zijn strategisch en economisch belangrijke ligging – langs de weg van het Heilige

Roomse Rijk naar Brabant – werd Borgloon dan ook de hoofdstad van hun graafschap.

Na op de markt in Borgloon een consumptie genuttigd te hebben, trokken we naar de kapel van Helshoven. Dit kerkje werd in 1985 nog bezocht door Paus Johannes Paulus. Een mooi pittoresk plekje midden in de Haspengouw. Enkele kilometers verderop werd koffie genuttigd in Château de la Motte, destijds uitgeroepen tot het “*strafste café van Vlaanderen*”. Deze plek is een oase van rust met een prachtig park met beeldentuin.

Na dit intermezzo zijn we weer in de bus gestapt en hebben de reis vervolgd richting St. Truiden, de stad van St. Trudo en Looza en de grote veiling. Vanwege tijdsgebrek moest een uitgebreid bezoek aan deze stad helaas achterwege blijven. Hiervandaan maakten we de terugreis richting Luik en het plateau van Battice, midden in het Land van

Herve (hier brachten we in 2012 een bezoek). Langs het Amerikaanse kerkhof van Henri-Chapelle kwamen we via La Planck Nederland binnen en reden vervolgens binnendoor weer terug naar Schin op Geul.

Het was een zeer aangename middag. Het enige minpuntje was dat we een week te vroeg waren voor het zien van de uitbundige bloesempracht. Dat had alles te maken met het voorafgaande slechte weer en de té koude periode...

Onderstaande foto's zijn gemaakt door Frans Lussenburg en Fon Weusten.

